

Gepubliceerd in *Ons Erfdeel* 2015/1.

Zie www.onserfdeel.be of www.onserfdeel.nl.

[B] **EEN TE DISCRETE MUSEUMDIRECTEUR.
HOMMAGEBOEK VOOR ROBERT HOOZEE
(1949-2012)**

Op 14 juni 2014 zou Robert Hoozee, toen directeur van het Gentse Museum voor Schone Kunsten (MSK), met pensioen gaan, en zijn medewerkers wilden dit vieren met een huldeboek om zijn persoonlijkheid en verdiensten te illustreren. Door Hoozees overlijden in 2012 lag dit initiatief even stil, maar het werd heropgestart en opgevat als een *liber amicorum*. Dat is het in 2014 verschenen *Hommage Robert Hoozee* geworden: een plejade van illustere binnen- en buitenlandse auteurs heeft in uitsluitend positieve bijdragen het werk en de figuur van de conservator geëerd. Terecht. Hoozee was een man van weinig woorden, bescheiden, misschien té, met een empathie voor schoonheid en goedmenende mensen, en een buitengewone kunsthistorische bagage. Hij had gestudeerd aan de Gentse universiteit en promoveerde op de Britse kunstschilder John Constable. Zijn belangstelling voor de Engelse kunst zou zijn verdere carrière dan ook blijven bepalen.

In 1978 ging hij, als assistent van de toenmalige

Robert Hoozee met een werk van John Constable op de achtergrond.

directeur Paul Eeckhout, in het museum aan het werk om er in 1982 zelf de leiding te krijgen. De instelling, die huist in een opmerkelijk gebouw van architect Charles van Rysselberghe, had toen vrijwel geen uitstraling in het Belgische museumlandschap. Toch bezit het uitstekende kunstwerken uit diverse periodes: van ateliers uit de school van de Vlaamse Primitieven en twee belangrijke schilderijen van Jeroen Bosch tot de Vlaamse impressionisten en expressionisten. Die waren, mede door de ongeïnspireerde opstelling, onvoldoende bekend en gewaardeerd. Dat wist Hoozee ook wel toen hij aantrad, maar hij wachtte zijn tijd af om stap voor stap een grondige renovatie voor te bereiden. Ondertussen diende hij enige tijd het gebouw te delen met zijn tegenpool, Jan Hoet (1936-2014), die er de verzameling hedendaagse kunst beheerde. Toen die uiteindelijk een eigen onderkomen kreeg in het Stedelijk Museum voor Actuele Kunst (S.M.A.K.), had Hoozee de handen vrij om een complete facelift uit te werken met alles erop en eraan.

Die wedergeboorte kwam er pas in 2007, maar het werd een revelatie. Zowel het gebouw, de presentatie als de verzameling konden nu, door grondige ingrepen, optimaal op hun waarde worden beoordeeld. De stille kracht waarover Robert Hoozee

zijn leven lang heeft beschikt, heeft hij hierbij gebruikt om zijn museum op te tillen tot een Europees niveau. Met zorg behandelde hij niet uitsluitend de waardevolle eigen collectie, hij breidde ze ook uit met grafiek, schilderijen en kleinere sculpturen die het originele bestand kunsthistorisch aanvulden en er nieuwe accenten aan toevoegden. Zo schonk Raoul De Keyser (1930-2014), al voor hij internationaal doorbrak, een reeks werken op papier die een uitstekende visie geven op zijn evolutie gedurende een bepaalde periode. Dat die werken niet naar het Museum van Hedendaagse Kunst gingen, had alles te maken met de affiniteit die Hoozee had met het werk van De Keyser. Hij vond het passen in zijn museum, waarvan de collectie op subtiele wijze overgingen toonde van diverse periodes uit de kunstgeschiedenis. Bovendien was Hoozee geïnteresseerd in werken die meesters als Ensor, Spilliaert, Whistler, George Minne, Van de Woestyne, Félicien Rops op papier hadden gerealiseerd. Hij apprecieerde het delicate van een tekening of een gouache omdat dergelijke werken, vaak beter dan schilderijen, het directe en manuele contact met de kunstenaar lieten ervaren.

De professionele contacten die Hoozee met buitenlandse collega's onderhield, resulteerden in samenwerkingsakkoorden die aan de basis lagen van

enkele succesvolle tentoonstellingen in coproductie. Een daarvan is *Paris-Bruxelles, Bruxelles-Paris* (1997), een tentoonstelling die aanvankelijk met het Brussels Museum voor Schone Kunsten gemaakt zou worden, maar door allerlei problemen naar Gent werd overgeheveld. Hoozee werd zo de ideale en gewaardeerde partner van het Musée d'Orsay in Parijs, voor een selectie uit het oeuvre van realisten, impressionisten en symbolisten, domeinen waarin hij excelleerde. De expositie in Gent trok 209.000 bezoekers tegenover 110.600 in Parijs. Een gevolg hiervan was dat de Gentse conservator met de extra inkomsten het volledige grafische werk van Ensor kon aankopen. Bovendien was zijn reputatie als man met kennis en degelijkheid meteen in het buitenland gevestigd. Dat resulteerde in latere samenwerkingen zoals voor de bijzondere tentoonstelling *British Vision* die in 2007-2008 in het museum met Britse samenwerking werd getoond, en die bij Engelse collega's en de Angelsaksische pers op meer dan goodwill werd onthaald. Zijn gezag als kenner van de materie (onder meer de manier waarop hij die benaderde) werd erdoor bevestigd.

Toen de vacature voor hoofdconservator van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten in Antwerpen openbaar werd gemaakt, stelde hij zich kandidaat en werd hij als primus verkozen om er de leiding te nemen. Tot ieders verbazing, maar niet voor wie hem beter kende, gaf hij na amper een week zijn aanstelling terug en volgde de tweede kandidaat, Hoozees studiegenoot Paul Huvenne, hem op. Niemand zal precies weten wat hem dreef om die functie te ambiëren en nog minder waarom hij uiteindelijk besliste naar Gent terug te keren. In de coulissen liet hij verstaan dat het grote "*machien*" in Antwerpen hem afschrikte en dat hij verkoos in een beperkte omgeving, van op de vloer, leiding te geven, en zijn creatieve taak minder spectaculair voort te zetten. Misschien is het een juiste keuze geweest, want daarna heeft hij nog memorabele tentoonstellingen kunnen maken, publicaties kunnen verzorgen om publiek en collega's te verrijken. De lijst van zijn kunsthistorische bijdragen in catalogi en boeken is indrukwekkend: in *Hommage Robert Hoozee* nemen ze vier pagina's in beslag, gedateerd tussen 1971 en 2012. En dan zijn de artikelen over niet artistieke onderwerpen, vertalingen en kunstkritieken die hij voor de krant

De Gentenaar schreef, daarin nog niet opgenomen.

Het *liber amicorum* dat *Hommage Robert Hoozee* is geworden, bevat naast persoonlijke herinneringen en appreciaties ook talrijke kunsthistorische bijdragen over oeuvres die Hoozee na aan het hart lagen. De algemene teneur van de teksten is respect, waardering en gezag. Het is een hommage geworden die meer betekent dan een postume vriendendienst, maar een belijdenis van oprecht respect voor een academicus, wetenschapper en practicus die in het moeilijke vak van museumleiding deze drie functies heeft kunnen verbinden.

LUDO BEKKERS

Hommage, Robert Hoozee, een uitgave van de Vrienden van het Museum voor Schone Kunsten Gent en AsaMER (Paper Kunsthalles), 2014, 251 p.